

(The National Interest, 22.05.2009)

Планирано је да председник Барак Обама почетком јула посети Русију. Шеф прес службе Беле Куће, Роберт Гибс, каже да сусрет између Обаме и његовог руског пандана Дмитрија Медведева треба да омогући “прилику да САД и Руска Федерација интензивирају свој ангажман на смањењу нуклеарног оружја, сарадњу по питању спречавања пролиферације, истраживање начина за сарадњу по питању ракетног штита, бављењу заједничким претњама и безбедносним изазовима, и проширење веза између америчког и руског друштва и бизниса”.

Наоко, чини се амбициозан дневни ред. Али председнику би можда било паметније да започне мањим корацима – и свакако да двапут провери да ли његов кабинет подржава његово “укључивање” Русије. У свом недавном [експозеу](#) о бившем министру одбране САД, Доналду Рамсфелду, Роберт Дрејпер примећује да:

Рамсфелдов мандат је био дијаметрално супротан Бушовом залагању за сарадњу и транспарентност са Русијом по питању ‘разних ствари’, каже овај званичник: предлог о заједничком руско-америчком осматрачком сателиту, заједничком центру за размену података, одлагање плутонијума. Већ до 2005. године, партнерство између Буша и Путина се погоршало из више разлога, између осталог због растуће економске моћи Русије и опадања америчког глобалног престижа због Ирака. Али, како примећује званичник, Рамсфелд “није помогао односу; ту нема сумње”. Русија је доведена до тога да поверује да САД није заинтересована за сарадњу, а Рамсфелдова дела “обезвредила су оно што је председник првобитно рекао. Због тога су му Руси оспоравали кредибилитет.”

Ово је илустрација једне трагичне истине о руско-америчким односима: много је лакше опстурити их него учинити корак напред. С обзиром да су му на путу већ испречене значајне препреке, мало је вероватно да ће Обама успети да оствари истинско “ресетовање” односа.

У овом тренутку, Москва и Вашингтон су постављени у серији супротних политика, а таква пат позиција се може решити само тако што ће једна од страна попустити. Више нема места ни за какво “средње поље” у вези са ракетном одбраном или ширењем НАТО-а, примерице.

Неки познаваоци још увек држе да ће се дугорочно посматрано Русија урушити и то наводе као разлог да се краткорочно не праве никакви компромиси. Али мада је Русија мало угрувана услед глобалне финансијске кризе, далеко је од тога да се налази у кризи, гледе које би Кремљ пристао на политичке циљеве Вашингтона у размену за значајну економску помоћ САД. Самопоуздање Москве такође расте с обзиром на недавне новоуспостављене споразуме са земљама Азије, као и на потписивање докумената о наставку радова на “Јужном току” чиме овај пројекат гасовода прелази у изразито вођство у односу на свог ривала, Набуко гасовод који подржавају САД.

Може се десити да Обама успостави лични контакт са Медведевим, али то се неће пренети и на промену политике. Оно што би било корисно је да у периоду од данас па до јула, његова администрација започне процену шта је то што Вашингтон заиста жели од Русије – и шта је оно са чиме су САД спремне да се помире.

Пошто из Конгреса међутим има мало подршке за такво ревидирање политике према Русији, председник у Москву иде са једном руком везаном на леђима. Он не може да понуди много конкретних подстицаја ако није у стању да гарантује да ће његове иницијативе бити усвојене. Заиста, потпредседник је још као сенатор 2008. године, јасно рекао да се ствари као што су цивилно-нуклеарни споразум “123” између САД и Русије - сличан споразуму који је Америка потписала са Индијом током Бушове администрације - неће десити без промене руске политике. Али Москва не показује знаке жеље да мења свој правац кретања, а и ставови америчког Конгреса остају исти. Штавише, сад кад је Бајден други човек у Америци, овакви ставови су “усељени” и у саму Белу кућу.

Оптимисти могу рећи да председник има месец и по дана да започне припремне радове за промену америчко-руских односа. Са своје стране, спреман сам на то да будем пријатно изненађен - али не држим до високих очекивања у погледу некаквих великих промена.

(Nikolas K. Gvosdev, старији уредник у *The National Interest*, професор студија националне безбедности на

U.

Зар и ти, Цо?

Пише: Николас Гвоздев
среда, 27 мај 2009 17:48

S. Naval War College

. Изнети ставови су искључиво његови)